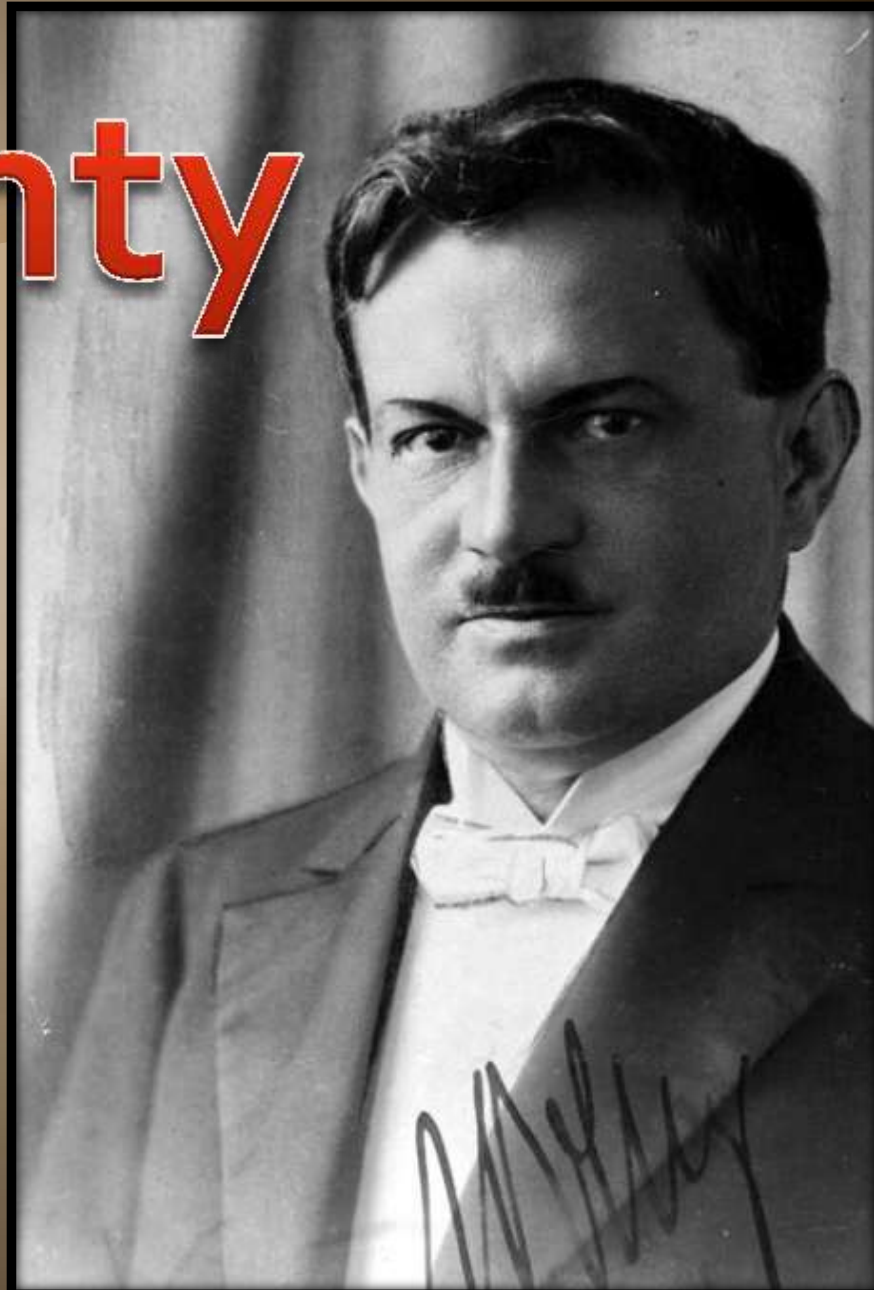

Konstanty Wolny

Konstanty Wolny
2012 ROK KONSTANTEGO WOLNEGO

Konstanty Wolny urodził się 5 kwietnia 1877

w Bujakowie (wtedy powiat rybnicki, dziś dzielnica Mikołowa)

Jego ojciec Wawrzyniec był kowalem, matka

Ludwina z Jarczyków zmarła na tyfus

w 1880 roku

Bujaków

Wawrzyniec Wolny ojciec marszałka

Tablica i płaskorzeźba poświęcona Konstantemu Wolnemu, pierwszemu Marszałkowi Sejmu Śląskiego - Mikołów Bujaków, ul. ks. Górka
Kościół w Bujakowie jest okolony pomnikowymi lipami, jedna z nich (od strony szosy) nosi imię marszałka Wolnego

**Z klasą Katolickiej Szkoły Ludowej w Bujakowie ok. 1887 r.
Konstanty Wolny powyżej nauczyciela (zaznaczony kropką)**

Po śmierci matki ojciec
wyjechał za pracą do
Katowic

Wtedy zaopiekował się nim
kuzyn ojca – Walenty -
mieszkający na Drajoku
Wychował Kostka razem
z ośmiorgiem swoich dzieci
oraz żoną – Konstancją,
wnuczką ostatniego
polskiego sołtysa wsi
Katowice

Drajok oraz Konstancja
i Walenty Wolny

Drażok – tam wychował się mały Kostek

**Męskie gimnazjum klasyczne w którym Konstanty Wolny poznał
Wojciecha Korfatego
Zdał maturę jako prymus szkoły
(Dziś w tym budynku mieści się Liceum Ogólnokształcące
im. Marii Skłodowskiej Curie)**

Konstanty studiując we Wrocławiu wynajmował pokój u rodziców Wandy Sworowskiej i zakochał się...

Wanda była najpiękniejszą kobietą w Katowicach
„dziadek stroił ją jak lalkę”

Ukończyła akademię kosmetyczną w Paryżu

Wanda - żona marszałka

Żona Konstantego była damą w każdym calu
W czasie przyjęcia w Bytomiu Wanda przerywa zabawę, wychodzi do pomieszczenia obok, rodzi córkę Halinę, zostawia ją z opiekunką i wraca na przyjęcie. Gdy goście zasiadają do stołu – dopiero wtedy z dumą pokazuje nowo narodzone dziecko. Matką chrzestną Halinki została żona Wojciecha Korfantego

Konstanty z żoną Wandą i przyrodnim bratem Franciszkiem Orłem

Od 1907 roku jako
pierwszy polski adwokat
w Gliwicach bronił
ludność polską przed
władzami
i sądami niemieckimi
Wiele czasu poświęcał
pracy społecznej między
innymi rozwijając polski
ruch śpiewaczy,
organizując gniazdo
„Sokoła”, Bank Ludowy

Konstanty Wolny podczas służby wojskowej

Konstanty zawsze walczył o polski Śląsk

Był zastępcą
Korfantego
w III Powstaniu
Śląskim

Był to jedyny
człowiek, którego
rady zasięgał Korfanty
i z którego zdaniem
poważnie się liczył

Konstanty Wolny
z Wojciechem Korfantym
w Polskim Komisariacie
Plebiscytowym
(pies Korfantego – Moric)

**Wolni mieli ośmioro dzieci
(troje zmarło we wczesnym dzieciństwie)
Pierworodny, podobnie jak najstarszy syn
Korfantego – nosił imię Zbigniew**

Niedzielną wycieczka rodziny Wolnych

W połowie lat 20 rodzina Wolnego na wczasach w Tatrach; stoją Witold i Marian, obok ojca Halina, a do piastunki przytulona Irena

W okresie powstań i plebiscytu rodzina Wolnych przebywała w Czarnym Lesie obok Lublińca w posiadłości hrabiego Kazimierza Niegolewskiego

Willa przy ulicy Zacisze 3, w której marszałek przedwojennego Sejmu Śląskiego mieszkał z dziećmi od 1922 roku aż do wybuchu II wojny światowej. Drugie mieszkanie Konstancy miał w Urzędzie Marszałkowskim – dzięki temu był zawsze do dyspozycji obywateli

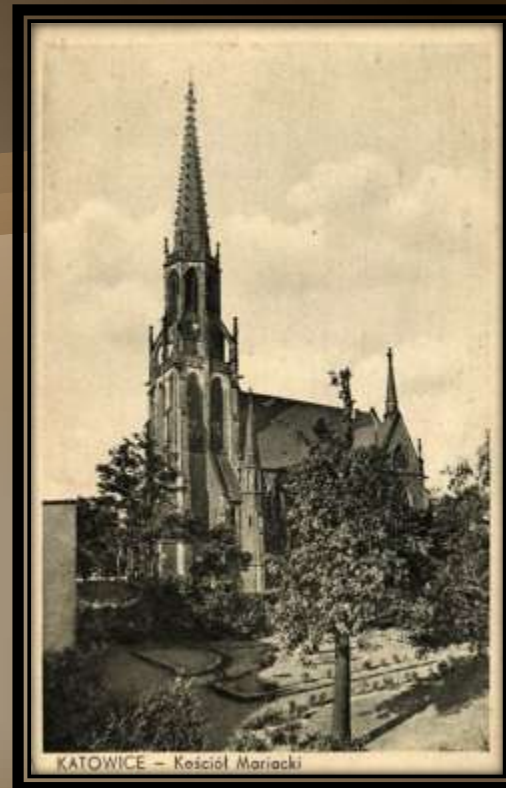
W wili na Zaciszu
mieszkały dwa
psy, paw, koza,
która namiętnie
wyjadała kwiaty
z wazonów,
baran, co bez
szacunku
traktował dolne
partie pleców
gości...

Konstanty Wolny ze swoim synem
Zbigniewem około 1917 roku

*Starzik mojego łożca
(Konstanty Wolny) miał
łosimdziesiont lot tymu
szykownego pawia
Ino tyn paw miał gupie
pomysty – furgot na
wierza kościoła
Mariackiego i rycot na
cotkie Katowice
Krziż na kościele to je
kowolsko robota
Wawrzyńca, starzika
łod Konstantego
Wolnego*

Kościół
Mariacki na
przedwojennej
pocztówce

Konstanty
w ogrodzie
z pawiem

Przejażdżka z synem Zbigniewem

**Konstanty był prezesem
Śląskiego Automobilklubu
Uwielbiał automobilowe podróże w stronę
Beskidów**

*Konstanty Wolny, chop
ucony, boł prawnikim i jeszcze
boł marszałkim Sejmu
Ślonskiego we ty stary Polsce,
kero boła ino dwadzieścio lot,
ale dała Ślonskowi autonomio
Tyn Konstanty Wolny boł
yntylygyntny, choby jego
kamrat - Korfanty*

**Pierwszy marszałek
Sejmu Śląskiego
Piastował ten urząd trzy
kadencje
Przewodniczył komisji
opracowującej
Statut Organiczny
Województwa Śląskiego,
dlatego uważany jest za
twórcę autonomii Śląska**

**Starał się o dobre zaplecze
prawne i kulturowe Śląska
Był dziekanem Rady
Adwokackiej
Kierował się zasadą
praworządności i tolerancji
Potrafił zachować własny osąd
i niezależne stanowisko
Zastępną jako człowiek umiaru
oraz rozsądku**

**Laska marszałkowska Konstantego Wolnego
I, II i III kadencji Sejmu Śląskiego**

W mieszkaniu służbowym była biblioteka prawnicza marszałka, przekształcona dzięki jego inicjatywie w bibliotekę sejmową (stanowiącą załączek dzisiejszej Biblioteki Śląskiej)

Odbывwały się tam także wystawy (Styka, Kossak, Malczewski, Fałat) i koncerty...

**Z tej ziemi się
wywodzę, nigdy jej nie
okłamywałem
i okłamywać nie będę
W urzędowaniu moim
będę sprawiedliwy,
bezpartyjny, będę się
starał pracować tak,
żeby wszyscy byli
z urzędowania mego
zadowoleni**

- credo Konstantego Wolnego

KWESTIONARIUSZ
dla PP. Posłów III-go Sejmu Śląskiego.

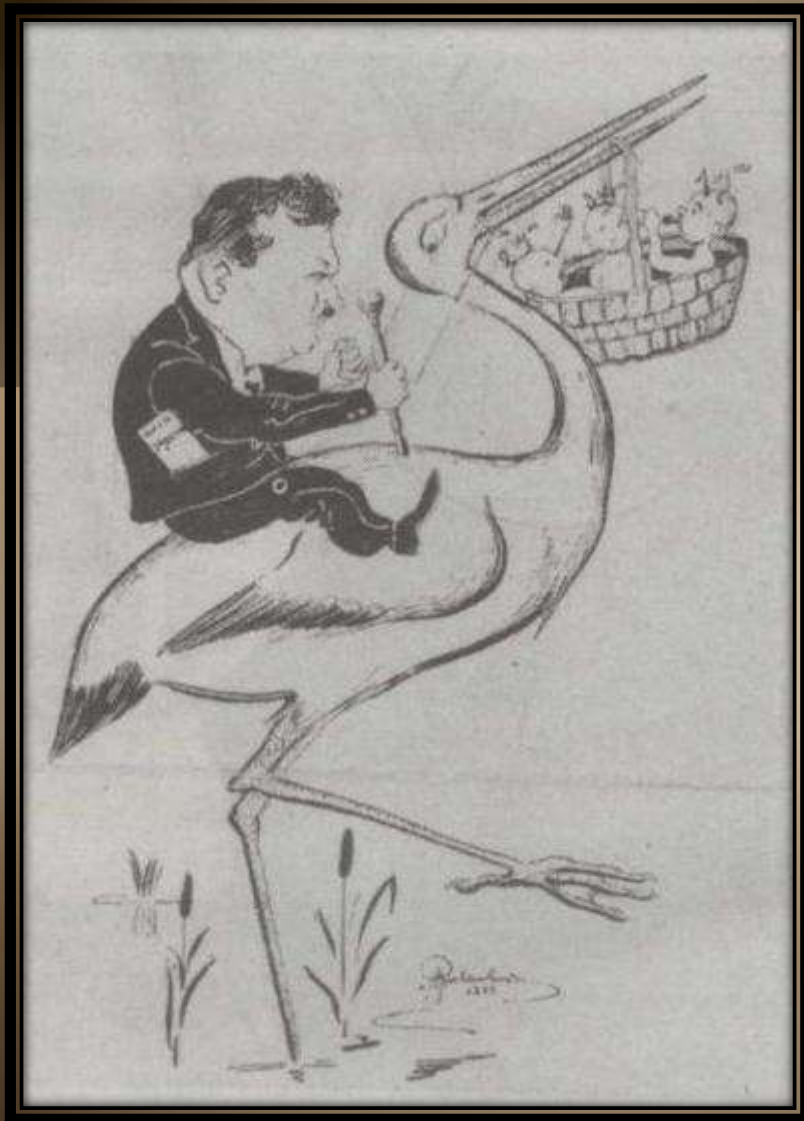
1.	Nazwisko i imię	Wolny, Konstanty
2.	Data i miejsce urodzenia / powiat i województwo	5. 4. 1877 - Bystrzyca pow. Rybnick.
3.	Wyznanie	Kat.
4.	Marcdowaś	poliska
5.	Nr. okręgu wyborczego	2
6.	List wierzycielny / data listu i nazwa Głównej Komisji Wyborczej, która wystawiła list wierzycielny	
7.	Przynależność klubowa	K. B. L. (Ch. S.).
8.	Wykształcenie: tytuł naukowy - /zakład naukowy, który go nadał/	akademickie.
9.	Zawód / rodzaj zajęcia wykonywanego przed uzyskaniem mandatu poselskiego	advokat.
10.	Adres stały: miejscowość, ulica, powiat, stacja kolejowa, urząd pocztowy i telegraficzny. Nr. telefonu	Katowice, ul. Ławicza 3.
11.	Adres w Katowicach Nr. telefonu	miest. pow. : 2136. biuro adwokackie : 2287

Wypisnia Biuro Sejmu Śląskiego:

Legitymację poselską Nr. 24 z dnia ... 3. 12. 1930r.
wydane z dnia ... 1. 12. ... 1930r.
Katowice, dnia 5 grudnia 1930r.

Zieth
podpis wyjącego

Kwestionariusz osobowy posła na sejm

**Konstanty Wolny w karykaturze,
jako marszałek trzech Sejmów Śląskich**

Tacy ludzie jak marszałek Wolny budowali w Polsce regionalizm

- Jan Olbrycht

***Wolny marszałkował
obiektywnie, łagodził
konflikty, starał się
o atmosferę rzeczowości***

Wolnego wybierano na marszałka pięciokrotnie, zazwyczaj druzgoczącą przewagą głosów

Posiedzenie Sejmu Śląskiego w 1931 roku. Przemawia marszałek Konstanty Wolny, na sali także biskup śląski Stanisław Adamski

Frak leżał na nim jakby
od stuleci przodkowie nie
nosili nic innego

Nienaganne maniery,
wielka klasa

Biegle mówił po
niemiecku, francusku
i angielsku

Nie dopraszał się
urzędów

Spokojny, opanowany,
nie dawał się ponieść
politycznej namiętności

Portret olejny namalowany przez Stanisława Kotowicz
Gilewskiego

Do wybuchu drugiej wojny światowej wisiał we wnęce
westybulu Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach

*Polityk wielkiego
formatu*

*Taki śląski „synek
od roboty”*

*Człowiek niezwykle
nowoczesny jak na
tamte czasy*

*Wzór społecznika,
który dużo robi
a mało mówi*

- Wojciech Szewc, twórca
filmu *Misja Wolnego*

W dziesiątą rocznicę III Powstania
Śląskiego Konstanty Wolny (trzeci od
lewej) obok wojewody Michała
Grażyńskiego i generała Józefa Zajęca

We wrześniu 1939 roku Konstantemu – polskiemu patriocie – groziła kara śmierci – dlatego wywiózł rodzinę do Lwowa. Założył tam Komitet Uchodźców Śląskich. Zachorował na serce i 9 listopada 1940 roku zmarł.

**Pogrzeb Wolnego we Lwowie
Grobowiec Jezuitów na Cmentarzu
Janowskim, gdzie został pochowany
Konstanty Wolny**

***Idźcie z Bogiem –
nigdy w prawo,
nigdy w lewo –
zawsze prosto***

***- tak swoje dzieci
pożegnał Konstanty
Wolny***

**Najstarszy syn –
Zbigniew – oficer
wrzeźnia, syn
marszałka – po
wojnie dowiaduje
się, że jest...
wrogiem ludu**

*Dziadek był bardzo
pogodnym
i uczciwym
człowiekiem
Uwielbiał
zwierzęta, ogród
i bardzo kochał
piątkę swoich
dzieci
Chciał spędzać
z nimi każdą
wolną chwilę*

– wspomina wnuk
Konstanty

Wnuk Konstantego Wolnego – Konstanty

Na cmentarzu przy ulicy Francuskiej w Katowicach tablica ku czci Konstantego Wolnego – pierwszego Marszałka Sejmu Śląskiego odsłonięta w 2004 roku

Bibliografia:

- **Konstanty Wolny** *zawsze prosto.* „Tygodnik Powszechny” 2012 nr 22, s. 41- 48
- **Lewandowski Jan F.:** *Marszałek Wolny.* „Śląsk” 1997 nr 10, s. 20- 21
- **Lubina Michał:** *Marszałek Konstanty Wolny.* „Śląsk” 2010 nr 11, s. 40- 41
- **Smolorz Michał:** *Elity znad Brynicy. Konstanty Wolny (1877-1940)* „Dziennik Zachodni” z 27 listopada 2009, s. 29
- **Sudnik-Paluch Marta:** *Autor autonomii. Rok Konstantego Wolnego.* „Gość Niedzielny” 2012 nr 2, s. VII
- *Tablica ku czci Konstantego Wolnego. Pamięć o pierwszym marszałku Sejmu Śląskiego.* „Dziennik Zachodni” z 4 lutego 2005, s. 44
- **Warmbrand Stanisława:** *Spacer przez historię...* „Kronika Katowicka” 2011 nr 12, s. 6- 9